

Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako

Piua!

Te pātai	Ngā aromatawai a te pouako
1. Mēnā ka piua te taonga, he aha ngā takotoranga whakamutunga rerekē e taea ana? Tuhia he pikitia o aua takotoranga, ka tapa ai ki ngā pūriki ‘a’, ‘e’, ...	
2. Ki tō whakaaro, e hia ngā putanga o ia takotoranga rerekē, mēnā e 20 ngā piunga? Tuhia ōu whakaaro ki tētahi tūtohi.	
3. Whakamātauria ētahi piunga 20. Tuhia ngā putanga ki te tūtohi o te Pātai 2.	
4. Mēnā e 200 ngā piunga, e hia pea ngā putanga o ia takotoranga rerekē? Whakamāramatia he aha i pērā ai ōu whakaaro.	
5. I runga i te whakamātau kua oti nei i a koe (Pātai 3), tuhia te tūponotanga o ia takotoranga rerekē.	
6. Whakatairitea te whakamātau a tēnei tangata me ngā hua o te whakamātau i oti i a koe (Pātai 3). Ki tōu whakaaro, he pono ngā putanga o te whakamātau a tēnei tangata? He aha i pēnā ai ōu whakaaro?	

Piua!

Tūārere	1			2			3	
Tau	1	2	3	4	5	6	7	8

Tohu Ako: Te Tūponotanga
Kaupapa: Te whakamātau tūponotanga

Hei whakamārama

He tauira ngohe tēnei, hei aromatawai i te mōhio o te ākonga ki te tūponotanga. Mā te āta mātakitaki me te āta whakarongo a te pouako ki te mahi a te ākonga, e mōhiotia ai te taumata o te ākonga, ngā wāhi e pakari ana, me ngā wāhi hei whakapakari ake.

I ētahi wā, mā te whakawhitiwhiti kōrero, mā te paku whakamārama rānei a te pouako, e kite ai te ākonga i te rautaki, i te huarahi rānei hei whakaoti i te ngohe.

E tika ana kia taunga te ākonga ki tēnei mea te whakaoti rapanga, te wetewete i ngā kōrero me ngā tohutohu, te āta whakaaro i te rautaki e hāngai ana, me te tūhonohono anō i ngā maramara mātauranga kei roto i tōna hinengaro. Koirā te āhua o tēnei ngohe aromatawai.

Me tuku kia mahia tēnei ngohe aromatawai i muri i ngā akoranga e hāngai ana ki te tūponotanga, kava e tuku mātao noa iho.

Rauemi Tautoko:

Kei te whare whakaputu rauemi o Te Tāhuhu o te Mātauranga ēnei rauemi (Down the Back of the Chair), kei te whata rauemi tuihono hoki o Tāhūrangi.

- *Te Poutama Tau, Pukapuka Tuarua: Te Uiui Aromatawai.* Ko ngā kōrero whānui e pā ana ki te aromatawai pāngarau.
- *Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau: Te Tūponotanga.* Ko ngā huatau matua me ētahi ngohe whakaako e hāngai ana ki te tūponotanga.

Ngā tohutohu

Whakaaturia te kāri, ākene pea me pānui tahi me te ākonga, kia mārama ai ngā kōrero.

Hoatu he wā hei whakaoti mā te ākonga i ngā pātai.

Tonoa te ākonga kia whakamārama i āna mahi. Tāruatia ‘Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako’, hei tuhi māu i āna whakamārama, me ō whakaaro, ō whakataunga aromatawai.

Āta tirohia ngā kōrero kei te whārangi ‘Hei Ārahi i te Aromatawai’ hei āwhina i a koe ki te whakatau i te taumata e hāngai ana ki ngā mahi a te ākonga. Kei tēnei whārangi te ngako o te pāngarau e hāngai ana ki tēnei ngohe, me ngā tauira whakamārama a ngā ākonga.

Me mātua mōhio te ākonga

- ki te whakahaere whakamātau tūponotanga
- ki te whiriwhiri i te tūponotanga o tētahi putanga
- ki te taurangitanga o ngā putanga o tētahi whakamātau tūponotanga

Ngā kupu pāngarau e hāngai ana

putanga, tūponotanga, whakamātau

Ngā kupu e hāngai ana ki te horopaki

piu

Ngā rauemi

- te kāri ngohe
- tētahi taonga pērā i te mea i te whakaahua

Ētahi ngohe whakaako e hāngai ana

Hei Tautoko i te Marautanga Pāngarau:
Te Tūponotanga

- He Aha te Tūponotanga?
- Putanga Taurangirangi
- Te Taurangitanga me te Tūponotanga
- Tukuna kia Taka

He tauira pātai hei kukume whakaaro

- Whakamāramahia ngā mahi i oti i a koe i tō hinengaro. He aha tō mahi tuatahi? He aha tō mahi tuarua?
- He aha koe i whiriwhiri ai i tēnā i te tuatahi?
- E mōhio ana koe ki tētahi atu rautaki e hāngai ana ki tēnā pātai?
- He aha i pēnā ai tō matapae?
- He pātata tāu i matapae ai ki ngā hua o te whakamātau?
- Me pēhea te whakahaere i te whakamātau kia pono, kia tika?

Hei Ārahi i te Aromatawai

Piua!

Te pātai	Tau 5	Tau 6
1. Mēnā ka pua te taonga, he aha ngā takotoranga whakamutunga rerekē e taea ana? Tuhia he pikitia o aua takotoranga, ka tapa ai ki ngā pūriki ‘a’, ‘e’, ...	Mā te piu i te taonga e tautohua ai ngā putanga e taea ana. 	Ka tautohua ngā putanga e taea ana i runga anō i te whakaaro arorau.
2. Ki tō whakaaro, e hia ngā putanga o ia takotoranga rerekē, mēnā e 20 ngā piunga? Tuhia ōu whakaaro ki tētahi tūtohi.	E tika ana te whakaatu i ngā matapaenga ki te tūtohi.	Ka tāpae matapaenga i runga anō i te whakaaro arorau.
3. Whakamātauria ētahi piunga 20. Tuhia ngā putanga ki te tūtohi o te Pātai 2.	E tika ana te whakaatu i ngā hua o te whakamātau ki te tūtohi.	Ka tika te whakahaere i te whakamātau me te tuhi haere i ngā putanga.
4. Mēnā e 200 ngā piunga, e hia pea ngā putanga o ia takotoranga rerekē? Whakamāramatia he aha i pērā ai ōu whakaaro.		Ka matapaetia ngā putanga i runga i ngā whakakitenga o te whakamātau. Arā ka āhua rite te hautanga o ia putanga o te 200 piunga ki te hautanga o ia putanga o te whakamātau i te 20 piunga.
5. I runga i te whakamātau kua oti nei i a koe (Pātai 3), tuhia te tūponotanga o ia takotoranga rerekē.	Ka tuhia ngā tūponotanga hei hautanga o roto i te 20, pērā i te $\frac{16}{20}$. Ka hāngai ngā tūponotanga ki ngā putanga o te whakamātau.	Ka hurihia ngā tūponotanga hei hautau rūnā, ka hurihia rānei hei ōrau. Hei tauira, $\frac{16}{20} = \frac{4}{5} = 80\%$
6. Whakatāiritea te whakamātau a tēnei tangata me ngā hua o te whakamātau i oti i a koe (Pātai 3). Ki tōu whakaaro, he pono ngā putanga o te whakamātau a tēnei tangata? He aha i pēnā ai ōu whakaaro?		E mārama ana ki te taurangitanga o tētahi whakamātau tūponotanga, ā, ka tautohu i ngā take i taurangi ai.